

11 pav. Perkasa IX ir krosnies liekanos iš PR. D. Balčiūno nuotr.

Fig. 11. Trench IX and the remains of the stove, as seen from the SE.

daryklos (bravoro) krosnies liekanos, datuojamos ne anksčiau kaip XVII a pabaiga – XVIII a.

Visos krosnys buvo paliktos radimo vietoje tokios pačios būklės, kokios buvo tyrinėjimų metu, ir užpiltos priesmėlio sluoksniu. Jos yra naujai statomo pastato dalyje, kur nebus įrengti rūsiai, todėl jų išlikimui, kaip teigia projekto vykdytojai, niekas negresia.

Apatiniame kultūriniame sluoksnyje surinkta 714 gyvulių kaulų, didžiąją jų dalį sudaro naminių gyvulių kaulai. Medžiojamiems gyvūnams priskirti 254 kaulai. Tai šernų, briedžių, elnių, stirnų ir lokio kaulai, sudarantys 35,39 % visos rastos osteologinės medžiagos.

Jonavos St. 30

During the investigation, six test pits and ten trenches (a total of 826 m^2) were excavated on the plot at Jonavos St. 30 in Kaunas. Cultural layers up to 2 m thick had formed in the excavated areas (Figs. 1, 5–7), but the bulk of them consisted of fill or water-borne sand and 19th–20th-century garden layers. Only the lower layer, up to 50 cm thick, of greyish brown humus, which formed there at the site of gardens during the 16th–18th centuries, was archaeologically valuable in the excavated areas. The layer contained sherds of vessels as well as of vessel and panel stove tiles dating to the 16th–18th centuries (Figs. 2, 4). The bone and antler segments and the fragment of a stove tile matrix (Fig. 3) are exceptional finds. Features were discovered only in trenches VII–IX, which were excavated closer to Jonavos Street. These were the remains of two oasts and a rectangular stove with no clear purpose that dated to the late 17th–18th century (Figs. 8–11). The ovens and stove were conserved at the discovery site. 714 animal bones, which mainly came from domestic animals, were collected in the lower cultural layer. Another 254 bones were from boars, elk, deer, roe deer, and a bear and comprised 35.39% off all the discovered osteological material.

Linas Girlevičius,
Olegas Fediajevas

Kumelių gatvė 6

2016 m. UAB „Teisinga orbita“ atliko detaliuosius tyrimus ir žvalgymus Kauno senamiesčio (UK 20171) teritorijos sklype Kumelių g. 6 esančio rūsio (UK 32904) aplinkoje. Istorijos ir archeologijos duomenys rodo, kad senamiesčio 41 kvartalas, kuriame vykdyti tyrimai, apgyvendintas XV–XVI a. Kvartalas patenka į pirminio planuoto miesto ribas, yra ŠR jo dalyje. XVI a. čia jau būta mūrinių pastatų, vienas kurių – mūrinis svirnas Kumelių g. 6, jo išliko tik rūsys. Jo vietoje XX a. 7 dešimtmetyje pastatytas namas, po juo esantis gotikinis rūsys restauruotas (1 pav.). Vėlesnio rūsio esama po namo V dalimi. Tarybinį pastatą numatoma

1 pav. XX a. 7 dešimtmečio namas Kaune, Kumelių g. 6, šalia kurio vykdyti archeologiniai tyrimai. O. Fediajevo nuotr.

Fig. 1. The 1960s house at Kumelių St. 6, Kaunas, beside which the investigation occurred.

griauti, o jo vietoje ir teritorijoje į R nuo jo, „apgaubiant“ esamą rūsį, statyti naują namą.

2016 m. detaliaisiais tyrimais ištirti 4 šurfai ir 3 perkasos (bendras 217,5 m^2 plotas), papildomai žvalgyta apie 40 m^2 dydžio teritorija. Konstatuota, kad didesnėje dalyje šurfų ir perkasų tarybiniu laikotarpiu kultūrinis sluoksnis stipriai apardytas ar visiškai suardytas statant namą ir vėliau. Maišyto grunto sluoksnis daugumoje tyrimų plotų – apie 0,8–1,1 m storio, tik prie namo pamatų ir šurfo 4 vietoje jis storesnis kaip 2,5 m. Absoliuti dauguma radinių aptikta jame, nežymi dalis – apatiniame kultūrinio sluoksnio horizonte. Nustatyta, kad statybų metu sluoksnis nukastas ar niveliuotas (sustumdytas), paliekant neliestą apatinį 10–40 cm storio horizontą, kurio fragmentai fiksuoti visuose tyrimų plotuose, išskyrus šurfą 4. Vėliau žemės paviršius aplink namą pakeltas 40–60 cm pilant atvežtinį gruntą. Tai ryškiausiai matėsi perkasose 1–2, kur tokiu grunto sluoksniu užpilti tarybiniai šuliniai. Maišyto grunto sluoksnis daugumoje tyrimų plotų – apie 80–110 cm storio, tik prie namo pamatų ir šurfo 4 vietoje jis didesnis kaip 2,5 m. Absoliuti dauguma radinių aptikta maišytame sluoksnyje, nežymi dalis – apatiniame kultūrinio sluoksnio horizonte. Ankstyviausi radiniai datuoti XVII a., todėl galima teigti, kad kultūrinis sluoksnis šioje vietoje susidarė XVI a. pabaigoje – XVII a. pradžioje, kai čia atsirado svirnas su gotikiniu rūsiu. Tiriant aptikta santykinai mažai archeologinių

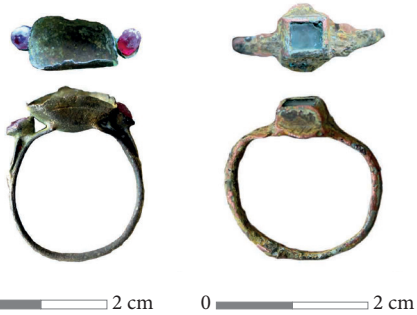

2 pav. Žiedas su spalvoto stiklo ar rubino akutėmis. O. Fediajevo nuotr.

Fig. 2. The ring with coloured glass or ruby settings.

3 pav. Žiedas su bespalvio stiklo akute. O. Fediajevo nuotr.

Fig. 3. The ring with a clear glass setting.

radinių. Į sąrašą įtraukti 108 vienetai, datuoti XVII–XX a., įskaitant masinę medžiagą. Iš jų galima išskirti paauksuotą inkrustuotą žiedą (2 pav.) su 3 lizdais, dviejuose kurių išlikusios greičiau rubino nei rausvo stiklo akutės su šlifuotomis sienelėmis, ir kitą inkrustuotą žiedą su bespalvio stiklo akute (3 pav.). Abu žiedai datuoti XVII–XIX a. Prie įdomesnių priskirtinas fajansinis bokalas su augaliniu ornamentu bei žalia glazūra išorėje rudai glazūruotu vidumi. Taip pat paminėtinos XVII–XVIII a. monetos – 3 Jono Kazimiero (1648–1668) variniai šilingai, biloninis Kristinos (1632–1654) šilingas ir Frydricho II Didžiojo (1740–1786) 3 grašiai. Radiniai perduoti KMM.

Kumelių St. 6

In 2016, an excavation was conducted on the plot at Kumelių St. 6 (Fig. 1), in Kaunas Old Town: 215.5 m^2 were excavated and 40 m^2 surveyed. After discovering that the cultural layer had been severely disturbed or destroyed in the greater part of the test pits and trenches, it was determined that the cultural layer would be removed during the construction work, leaving untouched the lower 10–40 cm thick horizon, fragments of which were recorded in almost all of the excavated areas. The investigation yielded a relatively small quantity of finds, the earliest of which dated to the 17th century. Two encrusted rings, one of which was gilt with glass or ruby settings (Figs. 2, 3), a fragment of a faience mug, and five 17th–18th-century coins should be noted. The earliest cultural layer horizon dated to the late 16th–early 17th century.

Linas Girlevičius

Karaliaus Mindaugo prospektas 18

Vėlyvą 2016 m. rudenį vyko žvalgomieji tyrimai Kauno senamiestyje, dideliame sklype Karaliaus Mindaugo prospekte 18. Sklypas yra senamiesčio R dalyje, netoli Nemuno. Jame yra buvusi 1926 m. įkurta spirito varykla, vėliau, po II Pasaulinio karo, čia veikė alaus gamykla. Dabar čia planuojami statybos ir esamų pastatų rekonstravimo darbai. Archeologiniai tyrimai jame atliekami ne pirmą kartą (*LIIR*, f. 1, b. 1912; *ATL 1988 ir 1989 metais*, 1990, t. II, p. 121–122). Dėl sklype vykusios gamybinės veiklos jis ankstesnių archeologinių tyrimų metu ištirtas netolygiai. Todėl 2016 m. atlikti papildomi žvalgomieji tyrimai tose sklypo dalyse, kuriose planuojama statyti naujus statinius. Tirta 5x2 m dydžio perkasomis, iš viso 30 m^2 plotas. Dvi jų ištirtos vidurinėje sklypo dalyje, viena – V, prie Druskininkų gatvės esančioje sklypo dalyje. Perkasose 1 ir 2 tyrimų metu fiksuota panaši situacija, skyrėsi tik kultūrinio sluoksnio suardymo lygis. Po viršutiniais XX a. II pusėje suformuotais sluoksniais, asfalto, akmenų grindinio dangomis abiejų perkasų R dalyse atkastas fragmentiškas akmenų grindinys iš nedidelių riedulių. Šis grindinys datuotas sklype esančio pastatų komplekso statybos laikotarpiu, apie 1926 m. Žemiau XX a. datuotų sluoksnių tirtas 20–25 cm, vietomis iki 70 cm storio pilkos smėlingos žemės sluoksnis, pagal jame aptiktus radinius datuotas XVIII–XIX a. Perkasoje 1, žemiau šio sluoksnio, tirti iki 50 cm bendro storio suplauti žvyro, smėlingo žvyro sluoksniai. Manoma, kad šie sluoksniai formavosi gana ilgą istorinį laikotarpį, iki pat XVII a. II pusės – XVIII a. pradžios. Perkasose 1 ir 2 tirta apatinė archeologinio sluoksnio dalis –